

ÎNCHEIERE

28 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Sveatoslav Moldovan
Tatiana Vieru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Boris Prutean, reprezentat de către avocatul Vasile Prutean și Nadejda Prutean

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nadejdei Prutean împotriva lui Boris Prutean cu privire la declararea nulității testamentului și recunoașterea dreptului de proprietate asupra averii succesoriale

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Boris Prutean și Nadejda Prutean și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 07 decembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 05 august 2010, Nadejda Prutean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Boris Prutean cu privire la declararea nulității testamentului și recunoașterea dreptului de proprietate asupra averii succesoriale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a fost căsătorită cu Semion Prutean, căsătoria fiind înregistrată la 11 martie 1993, a trăit și a dus gospodărie comună în partea lui de casă (1/2 cotă parte) din str. Testemițanu, 19, or. Durești, atribuită lui după divorțul cu fosta soție.

Menționează că pentru a evita litigiul cu pârâțul, care este fiul soțului decedat de la prima căsătorie, în aprilie 2009 soțul a perfectat notarial testament pe numele ei.

Afirmă că după decesul soțului, suportarea cheltuielilor de înmormântare și procedurilor creștinești de pomenire a aflat că la 25 iunie 2009 a fost înregistrat alt testament din numele soțului în favoare pârâtului.

Consideră că testamentul din iunie 2009 este nul, deoarece Semion Prutean conform informației nr. 228 din 21 iulie 2010 de la IM SP Centru de sănătate Durești în mai 2000 i-a fost stabilit diagnosticul: BCVA Ictus hemoragic (hematom în regiunea talanului) în sistemul arterei cerebrale medii pe dreapta cu hemipareză pronunțată pe stânga pe fondalul encefalopatiei vasculare cronice gr. III.

Susține că începând cu data sus menționată și până la deces, 18 octombrie 2009 pacientul a fost ținut la pat.

În anul 2008 pe fondalul patologiei de bază au apărut dereglări psihice sub formă de tulburări paranoice.

La fel a invocat că ea are dreptul la $\frac{1}{2}$ cotă-parte din averea comună în devălmășie ca soție și dreptul la rezerva succesorală, pe motiv că este pensionară inaptă de muncă de la 25 septembrie 2009.

Solicită declararea nulității testamentului din 25 iunie 2009 întocmit de Semion Prutean în favoarea lui Boris Prutean și atribuirea ei a dreptului de proprietate asupra imobilului (1/2 cotă-parte din casa de locuit nr. 19 din str. Testemițanu, or. Durlești, care aparținea lui Semion Prutean) și a loturilor cu suprafața 0,048 ha și 0,2829 ha (titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 0121125192 eliberat prin decizia Primăriei Durlești nr. 9/1 din 08 decembrie 1993 și nr. 0121204393 eliberat prin decizia Primăriei Durlești nr. 4 din 05 martie 2008) și a banilor în sumă de 10096 lei aflate pe contul lui Semion Prutean sub nr. 07500116, Banca de Economii filiala 0112.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 07 decembrie 2012 a fost respinsă pretenția cu privire la anularea testamentului din 25 iunie 2009, recunoscut după Nadejda Prutean dreptul de proprietate asupra 1/8 cotă-parte din: casa individuală de locuit, nr. cadastral 01211105.202.01, bucătăria de vară, nr. cadastral 01211105.202.02, sărai nr. cadastral 01211105.202.03 și construcția accesorie nr. cadastral 01211105.202.05, bunuri din mun. Chișinău, or. Durlești, str. Testemițanu, 19, recunoscut după Nadejda Prutean dreptul de proprietate asupra 5/8 din terenul agricol cu suprafața de 0,048 ha, nr. cadastral 0121125192 și 5/8 cotă-parte din terenul agricol cu suprafața 0,2829 ha, nr. cadastral 0121204393, recunoscut după Nadejda Prutean dreptul de proprietate asupra 5/8 din banii aflați pe contul nr. 07500116 deschis în Banca de Economii filiala 0112 pe numele lui Semion Prutean, încasat de la Nadejda Prutean suma de 100,00 lei în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat și încasat de la Boris Prutean suma de 300,00 lei în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013 au fost respinse apelurile și menținută hotărârea primei instanțe.

La 29 mai 2013, Boris Prutean, reprezentat de către avocatul Vasile Prutean a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel în partea recunoașterii dreptului de proprietate a Nadejdei Prutean asupra unei părți din bunurile rămase după decesul lui Semion Prutean, considerând că normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat.

Afirmă că instanța de apel a lăsat fără apreciere argumentul invocat de apelant că prima instanță și-a depășit competența și a adoptat o hotărâre prin care a lărgit pretențiile reclamantei.

Cu referire la prevederile art. 240 alin. (3) CPC, insistă că prima instanță și-a depășit competența și a adoptat o hotărâre prin care a lărgit pretențiile reclamantei.

Indică că reclamanta a solicitat declararea nulității testamentului din 25 iunie 2009 cu atribuirea întregii averi, rămase după decesul lui Semion Prutean.

Iar prima instanță, respingând cerința menționată, a dispus recunoașterea după Nadejda Prutean a dreptului de proprietate asupra 1/8 cotă-parte din casa individuală

de locuit, bucătăria de vară, sărai, construcție accesorie, situate în mun. Chișinău, or. Durești, str. Testemițanu, 19; recunoașterea dreptului de proprietate a Nadejdei Prutean asupra a câte 5/8 cote-părți din terenurile agricole cu nr. cadastrale 0121125192 și 0121204393 și banilor aflați pe cont în Banca de Economii, filiala 0112 pe numele lui Semion Prutean, astfel de cerințe nefiind înaintate în acțiune.

Menționează că în caz dacă reclamanta ar fi solicitat o cotă-parte din averea succesorală, în calitate de parte în proces urma a fi chemat un al doilea fecior a decedatului, Valeriu Prutean și, în asemenea situație proporția cotelor-părți, atribuite reclamantei s-ar fi modificat în defavoarea acesteia.

Invocă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat normele de drept material, fapt ce constituie temei pentru casarea hotărârilor judecătorești emise.

La 13 iunie 2013, Nadejda Prutean a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia ca fiind depus în termen, deoarece a luat cunoștință de decizia motivată abia la 20 mai 2013, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Nadejda Prutean a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, pasibile casării, deoarece nu s-a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume art. 23 Codul familiei, privind recunoașterea bunurilor personale ale soților proprietate în devălmășie a acestora.

Menționează că în timpul căsătoriei a construit baia în anul 1997, în bucătăria de vară a scos soba și plita, a betonat podeaua, a instalat apeduct, gazificare și martorii Boris Chițco, Maria Bălănuța, Ecaterina Cerchez, Elena Arion puteau confirma acest fapt, însă prima instanță și apel fără careva temei legal au respins aceste probe, favorizând nejustificat intimatul.

Susține că instanțele n-au ținut cont de faptul că ea s-a aflat în căsătorie legală cu Semion Prutean din 11 martie 1993, că l-a îngrijit și întreținut pe perioada bolii lui și că prin procesul-verbal nr. 164 de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie se confirmă că Semion Prutean suferea de tulburare organică de personalitate, sindrom paranoial cu tulburări de percepție periodice, însă deoarece materialele prezentate sunt insuficiente, contradictorii, concluzia referitor la capacitatea psihică a lui Semion Prutean în perioada întocmirii și semnării testamentelor la 09 aprilie 2009 și 25 iunie 2009 nu poate fi emisă.

Consideră că hotărârea primei instanțe a fost influențată de ruda intimatului, care este vice-președinte al Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, la fel și decizia instanței de apel, care l-a scutit de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a pronunțat o hotărâre favorabilă pârâtului.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Boris Prutean, reprezentat de către avocatul Vasile Prutean și Nadejda Prutean nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către Boris Prutean, reprezentat de către avocatul Vasile Prutean și Nadejda Prutean, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Boris Prutean, reprezentat de către avocatul Vasile Prutean și Nadejda Prutean, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile lui Boris Prutean, reprezentat de către avocatul Vasile Prutean și Nadejdei Prutean se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Sveatoslav Moldovan
Tatiana Vieru